

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

12 Vtrùm donatio inter coniuges & inter liberos & parentes sit valida.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

integrum, vt docet Molina disp. 224. 261. & 277.

Sextò, *Vxor* non potest donare absq; consensu mariti, nisi prout explicatum est cap. 12. dub. 14.

82 Septimò, *Ecclesiastici* non possunt de iis, quæ ex fructibus beneficiorum decenti sustentationi superfluent, donare ad vsus profanos: alioquin peccant mortiferè, si summa est magna: nisi fortè id faciant cum animo ex aliis, quorum liberam habent dispositionem, tantumdem in causas pias refundendi. Est communis sententia DD. vt ostensum est c. 4. dub. 6. qui tamen acceptant, non tenentur ad restitutionem, iuxta probabilem multorum DD. sententiam. quamuis contrarium quoq; non minus videatur probabile, vt ibidem dictum.

83 *Regulares*. Octauò, *Superiores Regularium* non possunt donare ad vsus profanos (vt g. ad locupletandos suos consanguineos;) & qui acceperint, tenentur ad restitutionem. Ratio est; quia non sunt domini bonorum Monasterij, sed tantum administratores; ergo non possunt ea conferre quibus voluerint: sed tenentur in illis tractandis leges boni administratoris & œconomi seruare, & secundum præscriptum & intentionem Ecclesiæ impendere. Confirmatur, quia Conuentus, qui est dominus istorum bonorum, non consentit in tales donationes; imò nec potest consentire, eò quod per Canones hæc potestas sit illi adempta, qui non permittunt donationes, nisi ad pias causas, et si enim Conuentus habeat dominium istorum bonorum, tamen hoc dominium per vorum in paupertatis & Ecclesiæ constitutiones est restrictum & limitatum ad pios vsus: & subest dispositioni Summi Pontificis, qui est supremus istorum bonorum administrator. Vnde Prælatus Regularium, qui solum sunt administratores subordinati, non possunt ab eo præscripto recedere. Vide Constitutionem Clementis VIII. contra profanas Regularium largitiones editam: & Nauarrum somment. 2. de Regular. num. 9. & sequentibus.

84 Nonò, *Subditi Regulares* non possunt donare, ne quidem ad causas pias, nisi ex consensu Prælatorum expresso vel tacito. vnde qui versantur extra Monasterium in studiis, possunt facere eleemosynas, aliasque expensas minutas, quas vsus receptus habet: quia censetur Superioris adesse consensus, nisi constet de contrario; nullo tamen modo ad res illicitas, vt g. ad turpes voluptates. & quod hoc modo acceptum fuerit, est restituendum; quia non potuit transferri ob eam causam dominium; nec valet ad hoc consensus Superioris. vide Siluest. Religio. 6. q. 7. dicto 2. & supra cap. 4. dub. 5. & infra cap. 41. dub. 9.

Ad res illi-
citas.

DUBITATIO XII.

Vtrum donatio inter coniuges, & inter liberos & parentes sit valida.

86 *Donatio-
nes inter
coniuges
sunt inua-
lida.* Dico Primò, Donationes coniugum inter se, iure communi sunt inualidæ, ita vt ad arbitrium donantis sint reuocabiles, exceptis quibusdam casibus. est communis sententia DD. ex L. 32. Cùm hic status. 7. de donat. inter virum & vxorem, & cap. fin. eodè tit. Hoc autem idè iure statutum est, ne coniuges mutuo amore se bonis suis spoliarent. Itaque etiam si maritus aliquid dederit vxori, potest tamen illud vendere, & pretium in

commune conferre; per hoc enim tacitè donatio reuocata censetur. Alij contractus inter coniuges valent, vt venditio, mutuum, permutatio. L. 5. Si sponsus. 7. de donat. inter vir. & vxor.

Notandum tamen est Primò, Donationes duobus modis confirmari, Primò, Morte donantis, modò hæc præcedat mortem donatarij, sicut legatum & donatum causa mortis confirmatur morte, vt patet ex d. L. Cùm hic status. vt tamen morte confirmetur, requiritur vt res ante mortem fuerit aliquo modo tradita, ita vt donatarius eius possessionem aliqua ratione acceperit, vt docet Couarruias Rubr. de testamentis p. 3. num. 3. & Gomezius tom. 2. c. 4. n. 23. secuta autem morte, retrahitur confirmatio vsque ad tempus traditionis, ita vt omnes fructus ab illo tempore collecti cedant donatario. vt ibidem docet num. 7. & Iulius Clarus lib. 4. §. Donatio. p. 9. num. 7.

87
Confirma-
tur dupli-
citer.

Dixi, Si mors donatoris præcedat; nam si mors donatarij præcedat, irrita erit donatio, vt patet ex d. L. Cùm hic status. 7. supra.

Secundò, Confirmatur iuramento, vt si con- iunx iuret se eam non reuocaturum vt patet ex dictis supra dub. 4. & c. 17. dub. 7.

88

Notandum Secundò, Esse quosdam casus, quibus hæc donatio statim valet, neque expectanda est mors donatoris. de quibus Siluester v. Donatio 2. quæst. 4.

Primus est, Si Imperator donet Augustæ, vel contrà. L. 26. C. de donat. inter vir. & vx. Idem dicendum de quouis Principe supremo, eiusq; vxore. Ratio est, quia iure naturæ valet lege autem positiua non redduntur inhabiles, vel certè Princeps dispensat. vnde in illorum contractibus non requiruntur solemnitates iure ciuili præscriptæ.

89
Statim va-
let in hisce
eventus.

Secundus, Si coniunx coniugi det ad inaurationem ædium successuram. L. 14. 7. eodem.

Tertius, Si donans ex donatione non fiat pauperior, id est, si nihil ei deturbatur ex bonis vel iuribus iam quæsitis, vt bene explicat Gomez. to. 2. cap. 4. n. 23. & 24. vt si maritus repudiet hereditatem, vel legatum, vel fideicommissum sibi delatum & nondum acceptatum, & perueniat ad vxorem, statim valet. d. L. Si sponsus. §. Si maritus. 7. de donat. inter vir. & vxor. Hoc tamen intellige, si vxor aliàs erat successura, vt quia erat marito substituta, vel quia ab intestato debebat succedere, vt rectè notat Gomezius supra. Tunc enim non accipit immediatè à marito, sed iure proprio, quod habebat marito non acceptante, alioquin si ipsa nullum ius habebat, & maritus repudiet in fauorem vxoris, erit potius cessio quàm repudiatio; nam ipsa immediatè ius à marito accipiet, atque cessio talis in fauorem vxoris non valet, quia continet tacitam acceptationem natura priorem: hoc ipso enim quo cedit alteri, censetur tacitè & natura prius adisse, seu acceptasse, vt apertè colligitur L. Si auia. C. de iure deliberandi. Similiter non valet, si mihi donatum iubeam dari vxori, quia hoc ipso quo id mando, supponitur me tacitè acceptasse: idem enim operatur tacitum quod expressum, vt colligitur L. 1. 7. de rebus eorum qui sub tut. vbi dicitur, si minor emat prædium, obligans illud pignori donec soluat integrè pretium, obligationem non valere: quia hoc ipso quo dominium quæsitum est minori, incipit non posse obligari. censetur autem quæsitum tacitè, & prius natura quàm possit oppignerari.

Repudiatio
hereditatis,
legati.

Dices,

Dices, Legatarius rei certâ statim per mortem legantis acquirit dominium legati; nam vt habetur L. A Titio. 64. §. de furtis, *Ea que legantur, re-
ta via ab eo qui legant, ad eum cui legata sunt, transeunt.* Vbi Bartolus dicit hoc dominium transire fictè à die mortis, verè à die aditæ hereditatis, ergo repudiatio talis legati est alienatio & donatio; ac proinde non valet.

Respond. negando conseq. Quia hoc dominium non est omnino perfectum & absolutum ante acceptationem; sed habet hanc imperfecti-
nem quod sit repudiabile; adeo vt si repudietur, retrorahatur repudiatio; & fingitur numquam acquisitum; vt expressè habetur L. 1. §. Si quid in fraudè patroni, vbi dicitur; *Quamuis legatum retro nostrum sit, nisi repudietur; at tamen cum repudietur, retro nostrum non fuisse palam est.* Idem certum in hereditate respectu heredis sui, hic enim statim accipit dominium hereditatis absque aditione (vnde & ad suos heredes transmittit) sed reuocabiliter, ita vt possit repudiare; vt constat L. apud hostes. C. de suis & legit. heredibus. L. Si fratris. C. de iure deliber. Vide Gomezium tom. 1. c. 9. n. 7. & 20. Valet igitur in supradictis casibus repudiatio, etiam si bona omnia repudiantis sint hypothecata, aut fisco iure addicta ob crimen; aut quamuis fiat in fraudem creditorum, quibus potuisset soluere, si non repudiasset. quo postremo casu et si Gomezius to. 2. c. 4. n. 22. putet illum licitè id posse facere: credo tamè peccare contra iustitiam. Eadem enim virtute obligamur ad finem & ad media necessaria. atqui ille debitor obligatur ad finem, nimirum solutionem: ergo ad acceptationem hereditatis, quæ hic & nunc est medium necessarium. nihilominus repudiatio est valida.

Quartus, Si donatarius non fiat ditor: vt si maritus det vxori ad fucos, & vnguenta, ad dandas eleëmofynas. Denique si ipsa ita expendat, vt locupletior non fiat. L. 7. §. eodem. quamdiu tamen inde aliquid extat non expensum, potest id repeti.

Quintus, Si alter det alteri vt aliquam dignitatem assequatur, v. g. vt fiat Doctor. L. 40. Quod adipiscenda. §. eodem.

Sextus, Si fiat causa remunerationis, vt si maritus senex donet vxori iuueni: vel ignobilis nobili, statim valet, vt ex communi sententia docet Gomezius n. 23. quia potius est remuneratio, quam rependit pro nobilitate, vel iuuenili flore coniugis, quam simplex donatio. colligitur ex d. L. 7. Quod autem. §. Si vir. §. eodem. Idem dicendum, si maritus ex certa scientia fateatur se dotem accepisse, quam non accepit. censetur enim eam donare vxori in remunerationem.

90
Patris in
filium.

Dico Secundo, Donatio patris in filium nondum emancipatum est inualida, ita vt pro arbitrio patris renouari possit, L. 2. C. de inoffic. donat. & L. Cum de bonis. 11. C. de donat. & alibi. confirmatur tamen tum morte donantis; (si res antea fuerit tradita) tum iuramento, sicut donatio inter coniuges; vt habet communis sententia DD. Ratio, cur iura voluerint esse inualida, est, quia quamdiu filius est sub potestate patris, censetur veluti vna persona ciuili cum patre, & ita videtur pater sibi donare. confirmatur tamen morte, quia tunc filius desinit esse in potestate patris. Hinc infert Gomezius supra n. 25. Primò, Valere donationem patris in filium emancipatum, quia in hunc cessat patria potestas. Secundo, Donationem matris in filium

esse validam, quia filius non est in potestate matris, sed patris. Tertio, Donationem patris in filium naturalem illegitimum valere, quia iure Cæsareo non est sub patria potestate. Quarto, Validam esse donationem filij in patrem & matrem, si det de castrensis vel quasi castrensibus.

Sunt tamen aliqui casus, in quibus donatio patris in filium sub patria potestate constitutum statim valet. Primò, Si aliquid detur in dotem, vel ad matrimonium. Secundo, Cum donat bona mobilia proficiscenti ad bellum. Tertio, Si professuro aliquam disciplinam libros donet; hæc enim duo genera efficiuntur statim castrensia, vel quasi castrensia bona. Quarto, Si vsufructum, quem habet in bonis aduentitijs filij, condonet filio. Quintò, Si in remunerationem obsequiorum. Denique in omnibus pænè casibus, in quibus donatio inter coniuges valet statim, valet etiam patris in filium, teste Nauarro c. 17. n. 147. quem vide ibidem cum Siluestro Donatio 2. q. 7.

91
Valet in
his casibus.

Aduerte tamen, In his omnibus, si donatio excedat illam quantitatem, de qua parens potest liberè disponere, eam secundum hunc excessum renouari, ne legitima aliarum prolium officiat.

92

DVBITATIO XIII.

Quantum possit quis validè donare.

Resp. & Dico Primò, Donatio, qua quis donat alicui omnia sua bona tam futura quam præsentia, iure communi est inualida. est communis sententia DD. ex L. Stipulatio hoc modo. 61. §. de verb. oblig. vt docet Clarus q. 19. n. 1. & Couar. Rub. de testamentis, p. 2. nu. 8. & l. 3. var. c. 12. Ratio est; quia per hanc donationem homo aufert sibi potestatem testandi: quod leges improbant, tamquam contra bonos mores, quos in Reipub. benè instituta esse decet.

93
Donatio
omnium
bonorum.

Vnde sequitur, Validam fore donationem omnium bonorum præsentium; quia non adimit sibi potestatem testandi de futuris; vt rectè infert Clarus n. 2. & Couar. l. 3. variat. c. 12. n. 4. Similiter si donator referret sibi aliquid ex bonis suis, vel saltem vsufructum, vt idem Clarus nu. 8. & 9. quia de hoc testari poterit. Denique si donet omnia bona sua præsentia & futura, donatione causa mortis, (sicut sepe fit inter coniuges, cum paciscuntur vt superstes habeat omnia) valebit donatio, quia hæc donatio non aufert potestatem testandi, potest enim donator, non obstante tali donatione, alium heredem instituere; qui et si teneatur postea donatario dare iuxta conuenta in donatione, tamen potest detrahere Falcidiam (vt inquit Clarus n. 7.) id est, quartam partem, eamq; sibi retinere.

94

Notandum tamè est, Esse duos casus, in quibus donatio inter viuos omnium bonorum præsentium & futurorum valet. Prior est, si fiat Ecclesiæ, vel in aliquam piam causam. Ita Clarus q. 20. n. 3. & Couar. Rub. de testamentis, p. 2. nu. 13. vbi citat multos, qui dicunt hanc communem esse DD. sententiam. Probatur Primò, Quia talis donatio non potest censeri contra bonos mores. si enim possum personam meam tradere Ecclesiæ vel Monasterio, cur non etiam omnia bona? Secundo, quia Ius ciuile non potest impedire officia pietatis & consilia Evangelica: atqui talis donatio est officium pietatis & consilium Christi: ergo.

95
Donatio
omnium
bonorum
ad causam
piam.